

כך נלחמת יפן

בהעלאת המחירים

בישראל, אין למעשה פיקוח ממשלתי על המחירים (מלבד על ענפים תעשייתיים מסויימים — המופלים משום כך לרעה ביחס לשאר ענפי המשק, הרש"איים להשתולל כרצונם). אחרי הכל, כאי שר הממשלה היא מפקיעת המחירים וההוצאות הראשית — כפי שהוכיחה עתה, בגלל ההתייקרויות האחרון שיצרה — קשה לה לדרוש ריסון מאנשי עסקים. משום כך, מעניין לראות, להשוואה, כיצד נוהגות ממשלות אחרות, כדי להיגן על רמת חייו של האזרח, כמו יפן. נוכח משבר הדלק, האינפלציה הדורשת ועליית יוקר המחייה (הגידול ב"מדד ביפן, בשנת 1973, היה 22% — יותר מבישראל, בה תנוע תוספת היוקר סביב 15%) הפעיל שר האוצר היפאני, טקאו פוקודה, תכנית חירום לאומית. עיקרה: הקטנת דרסטית של ההשקעות במשק, הקטנת הצמיחה הכלכלית ל-2.5% לשנה וקיצוץ דרסטי בחוצאות ה"תעשייה והצריכה הציבורית. במקביל, חקקה ממשלת יפן שני חוקים: האחד — להסדרת הקצאת הדלק לגורמי המשק, תוך שמירה על מחירי הדלק לחימום ביתי, ובמיוחד לשימוש השכבות העניות. השני נועד למנוע העלאות מחירים. בניגוד לישראל, בה החוק הוא ללא שני ניים, החוק היפני הוא רציני: כל מי שמסרב להמציא לממשלה נתון ניס על מוצריו ומחיריהם — צפוי לשנת מאסר עם עבודת פרך, או לקנס של שלושת אלפים דולר. קנס דומה צפוי למי שמסרב להמציא מידע על כמות הייצור בפעוליו, ולמי הוא משווק. כל המעלה מחירים ללא אישור, צפוי לחמש שנות מאסר עם עבודת פרך, או לקנס של 50 אלף דולר.

בראשון לאפריל, לאחר שהצליח להגדיל את יצוא כור לארה"ב מ-5 מיליון דולר ל-25 מיליון דולר לשנה. שטיינפלד נקרא להציל את חברת אלדא הכושלת, שניקנתה על-ידי כור מדי ה"ממשלה יחד עם מנהלה, משה אלפן. מנכ"ל כור, מאיר עמית, רצה את אלדא בעיקר כדי להשיג את אלפן, בו תלה תקוות רבות כמפתח שוקי יצוא. אולם במהלך השנים התאכזב עמית קשות מ"אלפן, והשניים לא מסתדרים ביניהם. אלפן עתיד לפרוש מכור בראשון לאפריל.

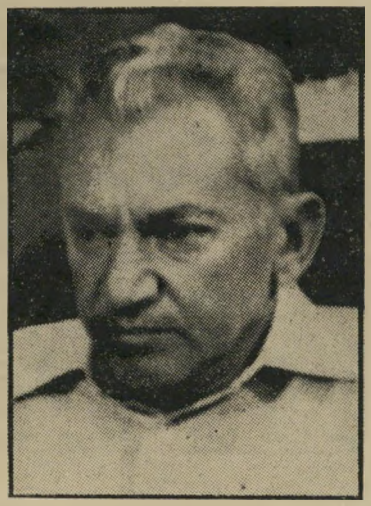

מנכ"ל עמית אכזבה מהרכישה

מיסים - להעלאת ריווחי המיליונרים

נות כבד קפוא במחיר זול זה — לא יכלו סיטונאי הבשר הקפוא והעופות להשתולל יותר מדי במחיריהם. נאלצו להתאים את מחיריהם למחירי הכבד הקפוא. שנה תמימה הקפיד שר-המסחר והתעשייה, חיים ברליב, על המחיר הנמוך של הכבד הקפוא. מנע בזאת העלאות מחירים של כל סוגי הבשר — למגינת ליבם של סוחריו הבשר. והנה בעוד המלחמה לא תמה — החליטו הפקידים הנבונים של משרד המסחר והתעשייה להטיל היטל מיוחד על כבד קפוא. הכבד הקפוא בא ארצה משני מקורות: מדרום-אמריקה במחיר 1,200 דולר הטונה בקירוב — ומאמצות-הברית, במחיר כ-1,800 דולר הטון. טבעי שהצרכנים העדיפו את הכבד הזול יותר מדרום-אמריקה — מה גם שאין כל הבדל תזונתי בין פרה ארגנטינאית לפרה אמריקאית. התוצאה: מכירות הכבד מאמצות-הברית, נחלשו, והיבואנים נפגעו בכיסם. מה עשו פקידים מסוים, כדי לחוש לעזרתם? פשוט מאוד: של הכבד הדרום-אמריקאי הטילו היטל של 3.15 לירות לקילו, ועל הכבד מאמצות-הברית — היטל של 1.15 לירות לקילו. כך, יקרו את המחיר לצרכן — בעוד המחיר בחו"ל לא התייקר אף בסנט אחד! התוצאה: לא רק שמחירי הכבד הקפוא עלו, אלא שבמקביליהם יעלו גם מחירי שאר סוגי הבשר והעוף. עתה נאלצת עקרת-הבית לשלם, תמורת קילו כבד קפוא, 14 לירות — שכן המחיר לסיטונאי עלה מ-9 לירות ל-12. בקירוב.

כאשר רבבות המיליונרים שעדיין לא השתחררו, מאז יום כיפור, שומעים על התמוטטות תקציביהם המשפחתיים. בעורף, בגלל העלאות המיסים והמחירים המטרופות הם עשויים אולי להתנחם, בייאושם, כי הדבר דרוש למשק המדינה, לתקציב הביטחון, למה לא. מעניין מה תהיה

שר ברייב דרוש הסבר

תגובתם, כאשר יגלו כי לפחות אחד המיסים שהוטלו עליהם — נועד למטרות אחרות ויחידה: להעלות את רוחיה של קבוצה קטנה של יבואני בשר מיליונרים. זהו המס שהוטל לאחרונה על כבד קפוא מיובא מדרום-אמריקה. התירוץ הרשמי להעלאות המחירים האחרונות, לטענת הממשלה, היו ההתייקרויות בחו"ל, שאילצו אותה להעלות את המחיר לצרכן. אחד המיצרכים החשובים לכל משפחה הוא הבשר לסוגיו. עד המלחמה האחרונה, היה סוג בשר אחד שלא איפשר למחיריהם של יתר סוגי הבשר לעלות: הכבד הקפוא. הממשלה החליטה, בזמנו, להוריד את המכס על כבד קפוא, למכרו לצרכן במחיר מוכתב של כ-8 עד 9 לירות הקילו. התוצאה: כל עוד יכול היה הצרכן לק

— כדי לתקוף בעזרתו את הרבנות הראשית, לא פחות ולא יותר. היה זה צעד חסר תקדים, שזעזע קשות את המיסוד הדתי בארץ. והבדיחה העגומה היתה, שההתפתחות החמורה — מנקודת-ראותו של יהודי דתי — לא נגרמה בגלל מאבק על עקרונות העומדים ברומם של עולם. בסך הכל, גם לכן סיכסוך פרטי על ערימת ספרים ישנים.

לבוררות. הפרשה התחילה לאחר מותו של רפאל חיים גולדמן, אבי אשתו של הרב יהודה דויד וואלפא. רב העיר רא"ש-לציון. לנפטר הנכבד היו שני יורשים: אשתו של הרב, מלכה, ואחיה, רפאל חיים גולדמן. לוא היו היורשים יהודים חילוניים, לא היו מתעוררות כל בעיות: החוק קובע מפורשות כיצד לחלק ירושה בין שני אחים, בהיעדר צוואה. אולם מלכה ואחיה היו שומרי מסורת, ולפי המסורת מגיעה כל הירושה לאח הזכר.

מובן שמלכה התנגדה לכך. והסיכסוך הועבר לבוררות לידי הרב אליעזר שפירא. פיצוץ. הפרשה התגלגלה זמן מה ב"ידי הבורר, משם עברה לבית-הדין הרב בני שהוציא פסק-דין, אחר שינה אותו, ושוב שינה. סוף העניין: נקבע וסוכם ש"מלכה תקבל את כל המיגרשים והבתים הרבים שהשאיר אביה, ואילו יצחק אחיה יקבל רק את שני המחסנים מלאי הספרים וכן חפצי ערך. היתה זו ערימת הספרים הישנה שגרמה לפיצוץ הפרשה. יצחק לא מתה על כל המיליונים שנפלו בידי אחותו — אך דרש בתוקף לקבל לידיה את כיבשת הרש ש"העניקו לו הרבנים. צעד חמור. בפנייה חדשה שלו לבית הדין הרבני, טען יצחק כי מלכה ובעלה, הרב וואלפא, מסרבים להעביר לידיה את הספרים. בית-הדין הכריז על וואלפא כעל סרבן

הרב וואלפא הירושה שזיעזעה את המיסוד

— צעד חמור ביותר אף לגבי יהודי דתי פשוט — וזה הודרו להופיע בפני הדיינים, לשטוח שנתותיו שם. שוב הסחבכו הדברים, והכף החלה נרטה נגד וואלפא. למרות שהצחקר כי הוא מוכן לבצע כל פסק-דין, ולשלם כל סכום שישיתו עליו, נטו הדיינים להטיל עליו סנקציות.

לדעת וואלפא, השתמשו חברי מועצת הרבנות הראשית, בהזדמנות שנופלה לידיהם, כדי להתנכל לו, בהיותו נימנה על מתנגדיו של הרב הראשי שלמה גורן. **עזוץ.** התוצאה: יום לפני הדין בו מועצת הרבנות הראשית — דיון שבו נראה כי ורשם-הנישואין בה — פנה וואלפא לבית-המישפט העליון, באמצעות עורך-דין דן אבייזצק, ביקש צו נגד המורעצה. שיהיב אותה שלא להתכנס למחרת, ולא לדון בשום נושא הקשור לרב. כאשר נענה השופט אלפרד ויתקון לבי-קשה, הוציא צו-על-תנאי — הודעו על שומר מסורת בארץ.

בענף היהלומים

אלפי עובדים. המשבר מתבטא גם למעשה בירידה של כעשרים אחוזים במחירי היהלומים הנמורים. מבחינת הכמות, מוכרים היה לומנים פחות או יותר אותה כמות כ"ב. עבר. המחירים הנמוכים נגרמו בגלל ה"ביקוש הקטן ביפן, גרמניה וארה"ב, שווקי הקנייה העיקריים של ישראל. דו"ח רשמי של ממשלת יפן מעיין את המיספר הניכר של פשיטות רגל בין יה"לומנים, בגלל המחסור באשראי למימון המלאי הגדול של סחורה לא מכורח. ביפן אין תמיכה ממשלתית ביהלומנים.

לאחרונה היה בן-צבי נתון בקשיים זמניים

במלון אחר שהוא בונה. מלון מנדרין, בתכנית "ל". בניית המלון הופסקה זמנית, כיוון שהחברה לפיתוח מפעלי תיירות הפסיקה את הזרמת כספי הממשלה לחברה. הפסקה זו הופסקה בימים אלה, ובזו המלון קיבלו 400 אלף לירות, ובקרוב יקבלו עוד 400 אלף לירות. הסיבה להקפאת הכספים היא המדיניות החדשה של משרד-התיירות, לפיה אין ה"ממשלה מעבירה כספים — לפני שהינם מכניסים את חלקו הוא בבניית המלון. בן-צבי מחזיק באופציה לרכישת 26% ממלון מנדרין, לכשיוקם. המשקיע העיקרי הוא מוסה דניאל, יוצא פרס החי בקלרי פורגיה. ומנהל את חברת ניקול בלאסי לביגוד אופנתי. דניאל רכש בשעתו את השטח למלון במחיר של 35 אלף לירות הדונם (כיום השווי הוא פי 8 לפחות) בזמנו הוגשה נגדו תלונה לבית-המשפט, על-ידי קבוצת יומים, שטענה כי היא זו שגרמה להשגת הקרקע ומימוש תוכנית המלון — וקופחה על-ידי דניאל. הטוענים הם הארכיטקט צבי גלבוץ ועקיבא סער.

מינויים חדשים

ביכור

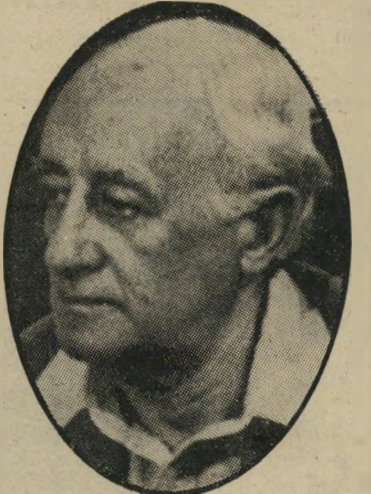
שלמה שטיינפלד, מנכ"ל חברת ה"יצוא אלדא, השייכת לקונצרן כור, ע"י בר להיות נציג כור בארה"ב. הוא יחליף את זכריה קיקיון, המכהן בתפקיד זה ארבע שנים. קיקיון יסיים את תפקידו

מחמיר המשבר

המשבר החמור בענף היהלומים — מחמיר והולך. וואת, בניגוד להודעות ה"כוזבות על שיפור המצב, לולא תמיכת הבנקים והממשלה — היו כבר יהלומנים רבים פושטים את הרגל. סימן ברור למשבר: התקצבה החד-שית של סינדיקט היהלומים הלונדוני היתה בדצמבר ששה מיליון דולר בלבד, לעומת התקצבה הרגילה, בסך כ-20 מיליון דולר. מקילה על הענף העובדה שמרבית ה"עובדים מגוייסיים, אולם עם שיחרור ה"חילים — צפויים פיטורים המוניים של

קופ"ח תרכוש

מלונות בעין-בוקק?

שר קוד מדיניות חדשה

קופת-החולים הכללית של ההסתדרות מנהלת משא-ומתן מתקדם עם הקבלן גדי עזון בן-צבי על רכישת מלון עין-בוקק, השייך בחלקים שווים לו וליוסף אדלר. אולם לדברי מקורבים לנושא נועד ה"משא-ומתן לחזק בעצם על בעליו של מלון אחר בעין-בוקק, בצלאל מורח, במט"ר לה הניאו להוריד את המחיר שהוא מב"קש עבור מלונו, גני-שולמית. מלונו של מורח גדול יותר מזה של בן-צבי.